

Hyvinvointilautakunnan vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2023

HYVOLTK 28.08.2024 § 53
224/00.03.00/2024

Tarkastuslautakunta on valmistellut vuoden 2023 arviointikertomuksen, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 3.6.2024 kokouksessaan. Arviointikertomuksessa on nostettu palvelualuekohtaisia huomioita viime vuoden taloudesta, tavoitteista ja toiminnasta. Valtuusto päätti merkitä vuoden 2023 arviointikertomuksen tiedoksi ja päätti pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista huomioista kirjalliset vastaukset erikseen lautakunnilta omiin osuuksiinsa sekä kunnanhallitukselta omaansa.

Arviointikertomus kokonaisuudessaan liitteessä.

Hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan osalta tarkastuslautakunta toteaa seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kunta on panostanut kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen mm. panostuksella liikuntapaikkoihin ja -henkilöstöön, lainaamalla liikuntavälineistöä kirjastosta käsin sekä järjestämällä liikuntaan liittyviä teemapäiviä. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen kunnan järjestämään toimintaan ja toivoisi, että kunta kehittäisi keinoja eri palveluiden käyttäjämäärien seurantaan.

Hyvinvoinnin edistämässä nuorisotyössä on hyvä kiinnittää huomiota koulukiusaamiseen yhdessä kasvatus- ja opetuspalveluiden kanssa.

Työttömyysaste on noussut vuodesta 2022. Kunta on panostanut työttömyyden ehkäisyyn, mutta tehtävä on kuitenkin haasteellinen. Kunnan ikärakenne vaikuttaa osaltaan pitkäaikaistyöttömyyden tilaan. Asikkalan kunnan työmarkkinatukimaksut vuonna 2023 olivat 414 385,79 euroa.

*Kunnassa toimii aktiivinen nuorisovaltuusto. **Tarkastuslautakunta edellyttää, että valtuusto ja lautakunnat osallistaisivat nuorisovaltuustoa enemmän kaikessa nuoria koskevassa päätöksenteossa, ja pyytäen nuorisovaltuuston lausuntoja valmis-teilla oleviin asioihin esimerkiksi Vääksyn yhteiskoulun/lukion piha-alueen suunnittelussa, johonka nuorisovaltuustolla ei ollut vaikutusmahdollisuutta.***

*Seniorikeskus Olon toiminta on keskittynyt pääosin Vääksyyn, joka hankaloittaa reuna-alueiden vanhusten osallistumista Olon toimintoihin. **Tarkastuslautakunta edellyttää, että myös kauempana asuvat vanhukset otetaan huomioon palvelujen tarjonnassa.***

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Juha Hyttinen oli esteellinen, eikä osallistunut hyvinvointipalveluiden tavoitteiden arviointiin.

Hyvinvointilautakunta toteaa vastineessaan:

Kunta on panostanut kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen mm. panostuksella liikuntapaikkoihin ja -henkilöstöön, lainaamalla liikuntavälineistöä kirjastosta käsin sekä järjestämällä liikuntaan liittyviä teemapäiviä. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen kunnan järjestämään toimintaan ja toivoisi, että kunta kehittäisi keinoja eri palveluiden käyttäjämäärien seurantaan.

Palvelualueella toteutetaan käyttäjämäärien seuranta seuraavasti:

Liikunta- ja terveyden esittäminen

- Tapahtumien määrä / tapahtumiin osallistuneiden määrä
- Liikuntaryhmiin osallistujamäärä sekä ryhmäkohtaiset kävijämäärät
- Liikuntaneuvontaan osallistuneiden määrä
- Liikuntahallin ja kuntosali Puhdin kävijämäärät
- Tenniksen ja badelin varatut vuorot
- Siirrettävä kävijämäärälaskuri ulkoliikuntapaikoilla
- Koulupäivän jälkeisen kerhotoiminnan ryhmä/kävijämäärä

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

- Kirjaston kävijämäärä ja lainaajien määrä
- Lainausmäärä
- Lainatyypin erittely (aikuiset/lapset, e-aineistot, kielen mukaan, aineistotyyppin mukaan)
- Celian asiakasmäärä
- Verkkokirjaston käyttäjämäärä
- Omatoimikirjaston kävijämäärä
- e-kirjaston käyttäjämäärä
- Päijännetalon kävijämäärä (kävijälaskuri ovesa, yläkerran kävijät arvioidaan)
- Näyttelyiden määrä sekä näyttelyiden kävijämäärät
- Tapahtumien määrä / tapahtumiin osallistuneiden määrä
- Toiminnan ja toimintaan osallistuneiden määrä
- Koulutusten osallistuneiden määrä ja ikä

Nuorisopalvelut

- Nuorisotalo ja kerhot päiväkohtainen kävijämäärä (tytöt/pojat)
- Lomatoiminta, tapahtumat ja retket osallistujamäärät ja peruutukset
- Jalkautuva työ; kerrat ja kontaktit
- Koulunuorisotyö; välituntitoiminta, ryhmäytykset ja oppitunnit, yksilötapaamiset, tukioppilastoiminta ja muut
- Etsivä nuorisotyö; kuukausittaiset kontaktit, yksilötapaamiset, verkostot, tilaisuudet ja tapahtumat, muut ja peruuntuneet
- Nuorten työpaja; asiakasmäärä ja toteutuneet työpäivät
- Pakuhuone; kävijämäärä, asiakaspalautekysely
- Sovari; (sosiaalisen vahvistumisen mittari) työpaja ja etsivä työ
- Koulunuorisotyön kysely oppilaille ja henkilöstölle (2024)
- Verkostoyhteistyökysely pajan yhteistyökumppaneille (tulossa 2025)

Ikäntyneiden palvelut

- Tapahtumien määrä / tapahtumiin osallistuneiden määrä
- Toimintaan osallistuneiden määrä
- Ohjaus ja neuvotapuheluiden ja käyntien määrä
- Digiopastuksen määrä
- Huoli-ilmoitusten määrä
- Liukuesteiden jaettu määrä
- Palvelutarpeen arviointi
- Puhdin esittelyt ja kuntosaliohjaukset
- Asuntoasiat
- Ruoka-apu
- Hakemusasiat (kela ym.)

Työllisyyspalvelut

- Työttömyysaste (%)
- Aktivointiaste (%)

- Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste (%)
- Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden määrä (%)
- Pitkäaikaistyöttömien määrä (hlöä)
- Työttömien työnhakijoiden määrä (mukaan lukien lomautetut)
- Pitkäaikaistyöttömyys ikäryhmittäin
- Ammattikouluttautumattomien työttömien määrä
- Työttömyyden kestot ikäryhmittäin
-

Edellämainittujen lisäksi kävijämäärien arviointia tehdään päivittäin havainnoimalla. Hyvinvointipalvelut tulee kehittämään palveluiden käyttäjämäärien raportointia näkyvämmäksi.

Hyvinvoinnin edistämisessä nuorisotyössä on hyvä kiinnittää huomiota koulukiusaamiseen yhdessä kasvatus- ja opetuspalveluiden kanssa.

- nuorisopalvelut ryhmäyttävät vuosittain Aurinkovuoren aloittavat kolmosluokat sekä seiskaluokat ja ovat mukana lukion 1. luokkien ryhmäytyspäivässä sekä aloittavien ulkopaikkakuntalaisten lukiolaisten tervetulo tapahtumissa. Ryhmäytysten tarkoituksena on vahvistaa ryhmähenkeä, harjoitella yhteistyötaitoja ja vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Kyläkouluilla ryhmäytyksiä järjestetään toiveiden mukaan.
- Näiden ryhmäytysten lisäksi työskentelemme opettajien pyynnöstä luokakohtaisesti lisäryhmäytyksissä, mikäli tarvetta havaitaan. Nämä ryhmäytykset toteutetaan useimmiten yhteistyössä opiskeluhuollon kanssa ja suunnitellaan havaittujen haasteiden pohjalta tukemaan toimivia ryhmärooleja, työrauhaa tai muita luokan tarpeita.
- Lisäksi nuorisopalvelut on aina pyynnöstä mukana koulussa tapahtuneen kiusaamisen tai epäasiallisen käyttäytymisen selvittelytilanteissa ja toimii aktiivisesti vapaa-ajalla tapahtuneen kiusaamisen selvittelyssä aina kun tietoa siitä saadaan. Tarvittaessa kokoamme yhdessä koulun kanssa yhteen huoltajia ja lapsia tilanteita selvittämään.
- Osana koulunuorisotyön hanketta ja nuorisopalveluiden hankkimaan katusovittelun täydennyskoulutuksena perustuen tarjoamme myös mahdollisuutta koulusovitteluun, joka on rikos- ja riita-asioiden sovittelusta johdettu restoratiivisen oikeuden filosofiaan pohjautuva työskentelymalli, jota voidaan hyödyntää mm. kiusaamisen selvittämisessä.
- Nuorisopalvelut toimii yhteistyössä opiskeluhuollon ja koulujen henkilökunnan kanssa tehden yhteisöllistä työtä (mm. välituntitoiminta ja -päivätykset, teematapahtumat, hyvisvälkät, valintojen polut jne.) pohjautuen hyvinvoinnin vuosikelloon ja sen teemoihin. Yhteisöllisen työn tavoitteena on kouluviihtyvyyden, osallisuuden ja turvallisuuden vahvistaminen.

Kunnassa toimii aktiivinen nuorisovaltuusto. Tarkastuslautakunta edellyttää, että valtuusto ja lautakunnat osallistaisivat nuorisovaltuustoa enemmän kaikessa nuoria koskevassa päätöksenteossa, ja pyytäen nuorisovaltuuston lausuntoja valmisteilla oleviin asioihin esimerkiksi Vääksyn yhteiskoulun/lukion piha-alueen suunnittelussa, johonka nuorisovaltuustolla ei ollut vaikutusmahdollisuutta.

Lautakuntaesittelyt-pykälä Nuorisovaltuuston kokouksissa

Nuorisovaltuusto on tammikuusta -24 alkaen käsitellyt kokouksissaan lautakuntaesittelyt-asiakohdassa eri palvelualueiden tiedotettavia asioita, joiden valmisteluun halutaan osallistaa nuoria.

"NUORVALT 30.01.2024 § 3

Kunnan päätöksentekoa valmistellaan ja ohjataan lautakunnissa. Kukin lautakunta vastaa oman palvelualueensa palveluiden järjestämisestä, tuottamisesta ja kehittämisestä sekä taloutta ja toimintaa ohjaavan päätöksenteon valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

Lautakunnalla on kunnan päätöksenteossa merkittävä rooli. Kunnanvaltuustossa ja kunnanhallituksessa päätetään kaikkia palvelualueita koskevista asioista viranhaltija- ja lautakuntavalmistelun jälkeen.

Perehtyminen eri lautakuntien toimintaan ja käsiteltäviin asioihin auttaa hahmottamaan kunnan toiminnan kokonaisuutta ja palveluiden toteutusvastuun jakautumista. Asioiden valmistelussa on toivottavaa osallistaa kuntalaisia ja palveluiden käyttäjiä. Kuntalaisten osallisuuden edistämiseen on kunnilla monia mahdollisuuksia. Lakisääteisten osallistumisoikeuksien lisäksi kunnat voivat itse kehittää ja vapaaehtoisesti toteuttaa osallistamista monin eri tavoin.

Kaiken osallistumisen lähtökohtana on avoin viestintä ja vuorovaikutuksen mahdollisuudet ja osallisuuden lisäämiseksi myös keskeneräisiä asioita voidaan tuoda yhteiseen keskusteluun. Lautakuntaesittelyä nuorisovaltuustolle tarkoituksena on tarjota nuorille monipuolisia osallistumisen paikkoja järjestelmässä, jossa aikuisilla usein on suurin päätösvalta ja resurssit. Vahva osallisuus ja aktiiviset kuntalaiset tekevät kunnasta yhteisöllisen, elinvoimaisen ja sosiaalisesti kestävä. Lautakuntaesittelyt-asiakohdassa lautakuntien esittelijät voivat osallistaa nuoria kunnan päätösasioiden valmisteluun ja kehittämiseen tuomalla mm. valmistelua tiedoksi."

Nuorisovaltuuston tavoitteena on:

- Edistää ja kehittää nuorison asemaa kunnassa ilman puoluepoliittisia tai uskonnollisia sidonnaisuuksia
- Toimia nuorison äänenä lautakunnissa sekä muissa julkisissa yhteyksissä ja tuoda nuorten näkökulma kunnan päätöksiin
- Edustaa nuoria kunnan päätöksenteossa ja tuoda nuorten ajatuksia kunnan toimielinten käsiteltäväksi
- Osallistua kunnan eri hallintokuntien työn suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin
- Edistää yhteistyötä nuorten ja kunnan välillä.

- Pitää yhteyttä kunnan nuoriin ja nuorten parissa työskenteleviin tahoihin
- Valmistella esityksiä ja aloitteita kunnan toimielimille ja muille tahoille sekä seurata niiden käsittelyä ja kunnan päätöksentekoa
- Saada nuoriso kiinnostumaan yhteiskunnallisista asioista
- Luoda nuorisolle virikkeellistä toimintaa ja mahdollisuuksia vaikuttaa heitä koskeviin asioihin
- Pitää yhteyttä Suomen muihin nuorisovaltuustoihin

Nuorisovaltuusto on kuntalain (410/2015) ja nuorisolain (72/2006) mukainen lasten ja- nuorten osallistumista ja kuulemista edistävä toimielin. Nuorisovaltuusto kokoontuu virallisesti n. kerran kuussa, pois lukien kesäkuukaudet. Kokoukset järjestetään pääsääntöisesti joko nuorisotalolla tai teamsissa. Kokouksiin voidaan kutsua vierailijoiksi esimerkiksi viranhaltijoita, kuntapäättäjiä tai muita asiantuntijoita. Nuorisovaltuusto voi lisäksi perustaa erilaisia työryhmiä valmistelevaan mm. asioita tai tapahtumia. Nuorisovaltuusto toivoo, että Lautakuntaesittelyt- asiakohta lisää nuorten osallistamista päätössioiden käsittelyprosessiin, toimii mielellään aktiivisena viestinviejänä ja nuorten osallistamisen lisäämisen tukena kunnan päätöksenteossa ja tekee itse aktiivista vaikuttamistyötä nuorten äänen esiin saamiseksi.

Seniorikeskus Olon toiminta on keskittynyt pääosin Vääksyyn, joka hankaloittaa reuna-alueiden vanhusten osallistumista Olon toimintoihin. Tarkastuslautakunta edellyttää, että myös kauempana asuvat vanhukset otetaan huomioon palvelujen tarjonnassa.

Seniorikeskus Olo toimii kunnan ikääntyvän väestön kohtaamispaikkana, Olon tilat mahdollistavat monipuolisen toiminnan järjestämisen. Olon seniorisali Puhti on avoinna joka päivä klo 7-15. Olossa voi viettää aikaa myös omaehtoisesti. Toimintaa ja tapahtumia järjestetään sekä kunnan, että yhteistyökumppaneidemme toimesta. Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus ns. palvelukyytiin koululaiskuljetusten mukana, kuntalainen on voinut varata koululaiskuljetuksesta kyydin kuntakeskukseen ja takaisin kotiin.

Senioriohjaaja on mielellään mukana erilaisissa tapahtumissa ja on osallistunut mm. järjestöjen tapahtumiin ja vanhus-, vammais- ja veteraanineuvoston avoimiin kokouksiin Asikkalan kylillä.

Vuoden 2024 aikana Lahden lähimmäispalvelun ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen yhteistyönä toteutettavaa liikkuva senioripiste-toimintaa on ollut myös Asikkalassa, sekä kuntakeskuksessa että kylillä. Senioriohjaaja on ollut mukana liikkuvassa senioripisteessä ja tarjonnut ohjausta ja neuvontaa ikääntyneiden palveluista.

Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen puh. 044 778 0247, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta hyväksyy vastauksen arviointikertomukseen ja toimittaa sen jatkokäsittelyyn.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

Juha Hyttinen ja Päivi Kantola poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ajaksi klo 17:04- 17:14.

Henrietta Ruonakoski saapui klo 17.06 tämän pykälän käsittelyn aikana.